

Landskap: Bokuslän
Socken: Norlunda (Kullholmen)
Berättat av Olof Lövman

Upptecknat av Olof Hansén år 1928

född år 1856 (i Kullholmen.)

Uppgiften rör Hur Kaljebäckefisket bedros.

En låg i allmänhet med kaljebäckan från början av oktobermånad tills från mot slutet av februari. Det var allt sträsvant, men en kunde nu komma hem var dag och få sig ordentlig mat. Vi var mest fyra man ihop och hade en kåg så pass stor som en bra stor julle. När vi hade lämplig vind seglade vi, men annars fick vi so.

Till ägn bevägnade vi skäl (fisk, d.v.s. blåmusslor) och skarpsoll. Var och en ägnade sina backhundre hemma hos sej. Han tog då i allmänhet hjälp av någon kalvbofärd, eller om han inte hade det av sin hustru. Två stycken korvka ägnare kunde ägna fyra backhundre i binneman. På den tiden det var krögare här på Kull-

J. J.

V. F. F.
1762

2. 2

hollmen, var det allt besvärligt många
gångar. Min mor berättade, att då kunde
de gubbarna ofta gå från båten till
kroogen i stället för hem med backorna,
och där satte de sej och drack sej skrö-
fulla, så fruntimmerna fick gå dit och
hämta backorna och göra dem i ordning
ensamma. Det fanns då nio stycken
krögare här.

Vi for i allmänhet ut med back-
korna vid 3-4 tiden på morgon och kunde
då vara tillbaka kl 10-11 på förmiddagen.
Backorna skulle stå en timmas tid
och motan dess lag vi utbrade vid den.
Med detsamma en kam hem lämnas-
des fröken till uppköpare, och så var det
sitt att lägga om (d. v. s. ordna) backorna
och ägna igen. Det hade en att göra med
ända till kvällen. Vid nio tiden greben
i säng och kl. 3 fick en upp igen.

19. 5. 5.
1762
Acc.

På söndan låg en aldrig ute. De som hade gått om backor, så det räckte till dubbla omgångar, brukade spotta det ena laget på lördan och hänga dem till bokning nästa vecka, medan det andra anslaget begagnades. Men för det mesta fick allt de samma backor varje vecka efter vecka så länge frostet varade.

Någon mat hade en sällan med sig ut. Det var så kallt, så en kunde knappt äta ute och förrästen hade en inga till till'et heller. Det enda var om en tog med sig en bit bröd ibland.

V. 5. 5.
N. 1762
Date

Landskap: Boluslän

Socken: Kullhalmen

Berättat av Olof Svansson född år 1856 (i Kullhalmen.)

4
Upptecknat av Olof Karlén år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

D. J.

19. 5. 52
1762

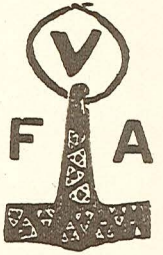
Uppgiften rör Tillverkning av bäckor.

En käfte kampa i stora (bross) brues.
Den hängdes upp i taket över hauptrocken. Så
satte sig kvinnorna under bruesna och spann
kampa, och då var det bekvämt att ta strå
efter strå uppe ifrån bruen. Det blev mycket
avfall eller (säv) skäv, som det hette. Det
kastades bort.

När en nu fick nystad kauptbänderna,
som skulle vara så fina, att det gick åt
hugofyva stycken ~~pa~~ till en bäcklina, som
var väl så tjock som en blyertspenning, så
lade en fyra stycken nystan i varbera
an två kärll som ställdes på golvet. Så
satte en upp en käpp uppe i taket och över
den drog en alle ätte bråans och nysta
den på e (högjok) lik jord, så de skulle bli

Skriv endast på denna sida!

Kopia från Isaf, Accnr. vff 1762

V. 9. 9.
nr 1762

2. 5
lika långa. Till likjordes begravade en
bunden av hjärtunnor. Den bara jämnades
till lite grund. När garnet så var uppklytt på
likjordes, gick en till repslagarebåvan med det. En
säden fanns på (Lils härm) lilla Hermanö ströt
intill där kyrkan nu ligger. På repslagarebåvan
fick en vara minst tre man; en vid hjulet,
en till att hålla "bakändarna" på linan, som
skulle slås, och en till att föra "hjärtat." Rep-
slagaren, som ägde båvan hjälpte till. Han tog
15 öre (lån da) lördag. Så fick en få en kausat
med sej och i gengäld hjälpa båvan en annan
gång, och så fick en bjua på några halve (kaffe
och brännvin)

När en nu skulle till att slå, så
satte en bägge ändarna av garnet, som
fanns på en likjord fast på nockarna på hju-
let, och så tog en hälften av det, som fanns
på en annan likjord. Den ena ändan satte fast
på den tredje nocken och i den andra och

i bukten på den första tråden håll en man vil den andra ändan på repstygarebanan. På banan ställde de också upp rives, som skulle hålla de tre trådarna i säs. Rivan är en liten stång med en trästicka, som det sättes pinnar i. Mellan dem pinnarna löper trådarna så de inte skall svimma ihop sig innan en väll. När de trådarna blivit sträckta böjes en dra på hjulet, och eftersom "sursen" krympes trådarna får han som håller dem följa med. När det blir tillräckligt med "surs" i trådarna, slår man en knuff på de tre bakändarna tillsammans, och så sättes en in hjärtat mellan trådarna och för det sakta bakåt så att svimningen på livan blir jämn och fin. Hjärtat är en tråkt med tre skåror i, som löps ut i träbitens spetsiga ända. När man hjärtat fört ända upp till rockarna på hjulet, sättes alla tre trådarna på samma rocke och så dras en

V. S. S.
1762

V. 9. 9.
1762

4. ⁷
kajlet åt det andra hållet, så det blir
bortvinn i linan så går det bättre att
skjuta upp den. Det gällde att se till så att
linan blev lagom hård, inte för styv och
inte fesslebe, om linan blev bra, så blev
backorna "fiskejéva" (fisksjéva) d. v. s. man
fick bra med fisk på dem. Man kunde sno
linor på 50 fannars längd (ungefär 90 meter)
åt gången. En sådan längd kallades en
lagda (e låvda), och det gick åt 4 sådana
till ett backhundre, d. v. s. en backa med
cirka 100 krökar på.

På linan fästes s. k. tjänsor
(zänsor) av ungefär en fannars längd, och i
dem sitter krökarna. Tjänsorna tillverkades
av klent bomullsgarn, som häpdes i handlobo-
den. Där till behövdes ett s. k. tjänselag
(zänselåw) samt en tjänsersten (zänsstén).
Man nyttade först bomullsgarnet så att
12 trådar lades till varandra. Så lag man

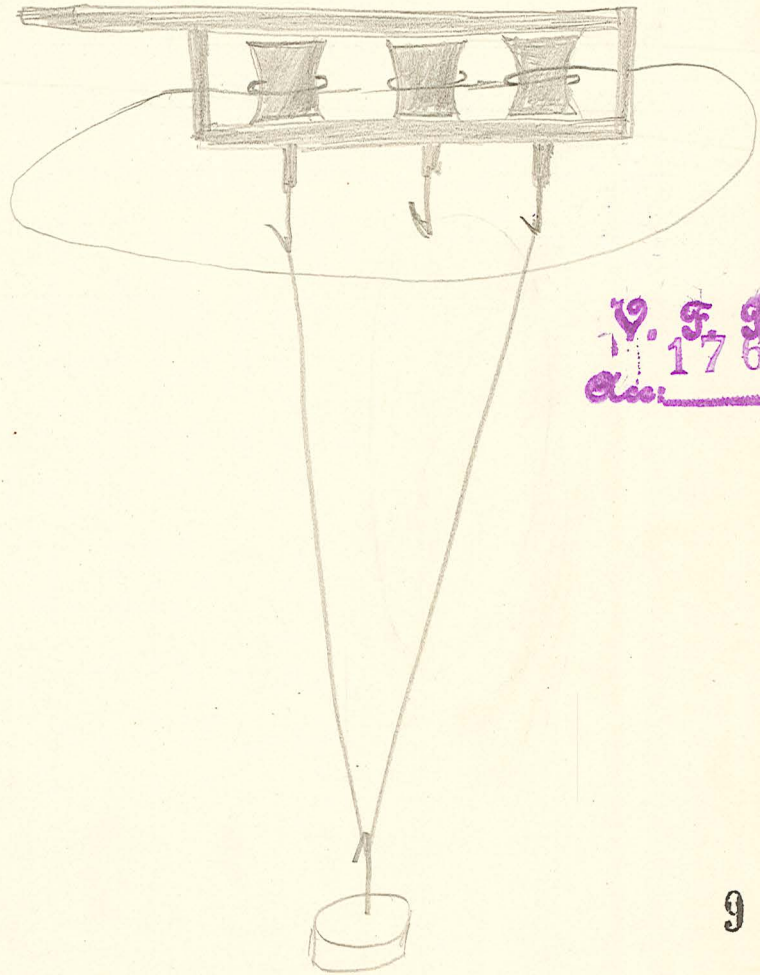
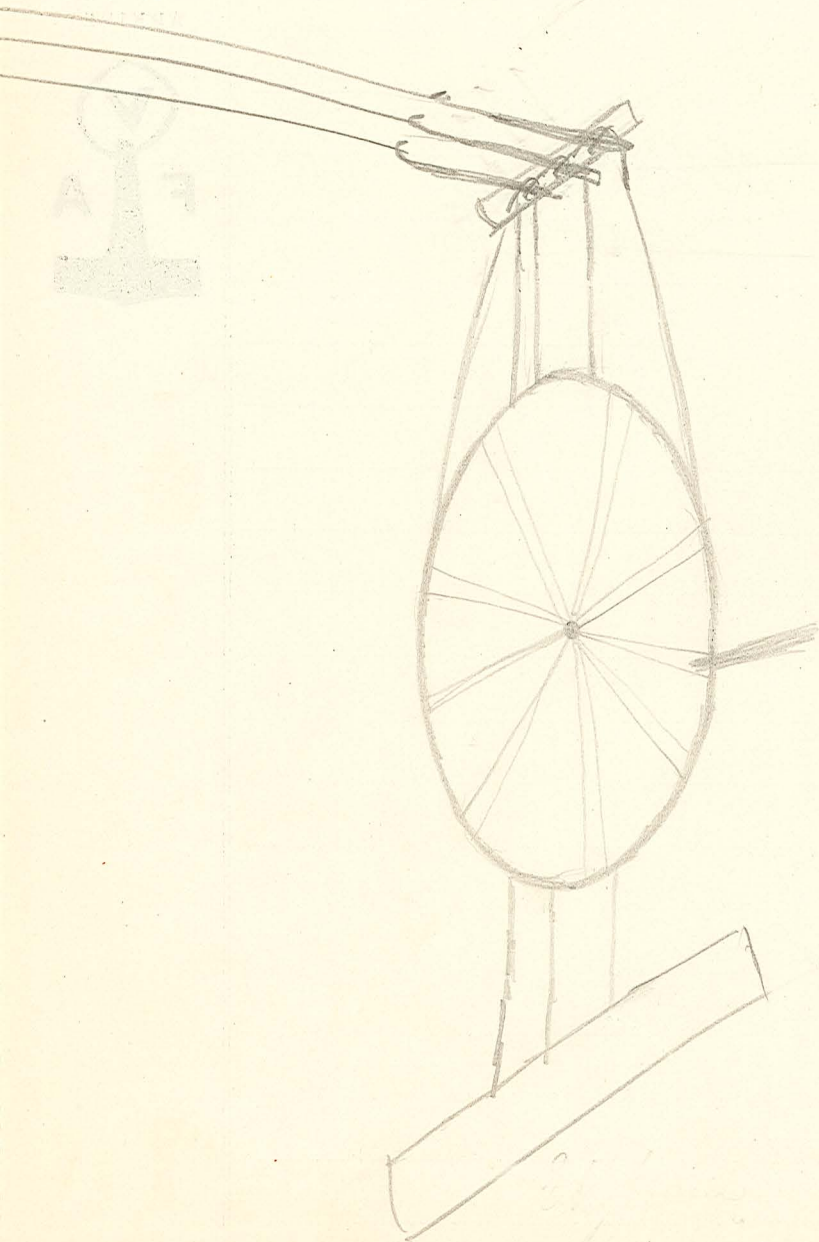
V. 5. 5.
A. 1762

5. 8
en längd dubbelt så lång, som man ville
ha tjänsan eller löte mer. De bägge änder-
na satte en fast på två rockar på tjäns-
laget och i bakken hängde en upp tjänsstenen.
Så drog en i snodden i tjänselaget och låten
svimmade sig. Om en var rädd att bägge
parterna skulle ras sig ihop för tidigt, kunde
en lägga en grane t. ex. ett alusmått
emellan. När nu tjänsstenen, som till
att börja med vauligtad hängde ned på
golvet, hade häjt sig så pass, en tygbeson
lagom, så satte en igång den till att svar-
sa och så snoddas bägge parterna ihop.
När det var gjort fick en låta stenen svurra tills
han stannade, så det blev "baptvinn" i
tjänsan. Det gällde passa på så att den ena
parten inte blev mera sträckt än den and-
ra vid baptvinnningen, för då blev det bara
halva stycket i tjänsan. En svimmade också
en del kostare tjänsan t. k. mätter (mötter).

6 9

*Fänselag.
gänsslåw*

*V. F. F.
17 6-2
Acc.*

9

1959
1762

10
Den bejagade en till att sköta i sådana händelser,
som spoungat av eller blivit nästan avgjorda
av friken neråt kroken till.

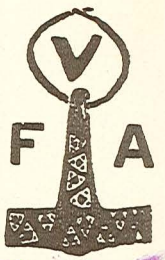
För att krockarna med agnet på
inte skulle bli liggande på botten
bland tang och smörja så friken inte
kunde se agnet, rattes fläten eller fläppa
på hänsorna. Dessa flä gjordes av flä-
bark, som importerades från Tyrkland.
På Kullholmen fanns en gubbe, som het-
te Olof Olsson. Han hade en liten jakt,
och med den seglade han till Tyrkland
och köpte fläbark för billigt pris. Sen kom
han hem och sålde den dyrt, och förtyndade
så småningom en förmögenhet på den affä-
ren. Fläbarken kostade i allmänhet en 12
till 15 kronor löspundet, men gick på slutet
upp till 20 kronor. När en fick köpt sej en
flästock, som ibland kunde vara en 3 å
4 kunn gjock, var det till att sätta sej till

V. S. S.
1762

8. 11
och säga sänder den i lämpliga kottar och skän
till flå. En kunde också begagna barken av
sälj man den var så tung, så den blev inte
så bra. När en skurit till flåna, skulle de
doppas i kokande vat och karts, så flöt de
lättare för barken drog då inte till sig
något vatten. Vatet och kartsen kokades
tillsammans i en stekpanna på spi-
sen och så tog en flåna, stöt i sänder på
en syl och doppade dem ner i pannan.
När en skär flå till sina egna barkar,
vatt var och en kamma bes sejade
arbetade, men när en skär flå till sam-
barkor gick hela laget ihop var en av sea-
re varje år. Det förskan kändt inga an-
nan boktering är om laget gemensamt
köpte sej en kamma brännv.

När flåna var klara band de fast
med något fixare garn på en tolfjedels
längd av häroan från kroken. Så sattes

1939
1762

9. 12

Krokar i fjänsorna. Dessa bands fast genom
en säker knut, som inte drar sig, vid linan
med ett avstånd av tio och en halv aln
mellan varje, och backen var färdig. På
en storbacka sattes sjuttiofem krokar.
Dessa backor användes vid storjöfisket.

Skrejbackorna, som användes vid Is-
sund var något klenare. Till dem användes
inte mer än femten bräder i linan mot stor-
backornas sjugofyra. På dem fanns inga flå.
I varje backlundre fanns där hundra krokar och
avståndet mellan dem var femten kvarter.

Koljebackorna, som väl är de äldsta,
var klenast. Man hade tolv bräder i linan,
men trådarna var här klenare än i stor-
backorna och skrejbackorna. En del hade ni
flå på dem, men andra inga. Det fanns hundra
krokar på varje backlundre, och det var 9 1/2 kvarter
mellan varje krok.

Utom fjätva backorna behövdes

en del annat till de olika backelänkarna.

Storbackelänken krävde därovid minst. En del hade en sten och en vaka-
re i bakändan, d. v. s. den ändan av län-
ken, som först kustades ut, men de fle-
sta hade ingenting, utan lät ändan gå lös.
I den andra ändan däremot hade man en
dragg (drag) och från den en ända till
båten, storändan (störän) som det
hetta. Råten låg dessutom för anbare,
medan backorna stod. När backorna
ägades, lade man dem på ett backetråg.
Storbacketråget var en 5 kvarter långt och
en 2 kvarter brett. I varje ända stutade det
med en bräda med lutskruset bandtag i.
På varje sida var också en bräda (varg), men
den var lite lägre än de på sidorna. I ena
ändan var på vardera sidan ett hål, i vilket
splotten sattes. I splotten kängdes backan
upp när den skulle torka. Den bestod av

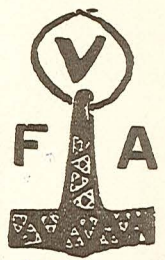
V. 9. 9.
1762

V. S. S.
1762

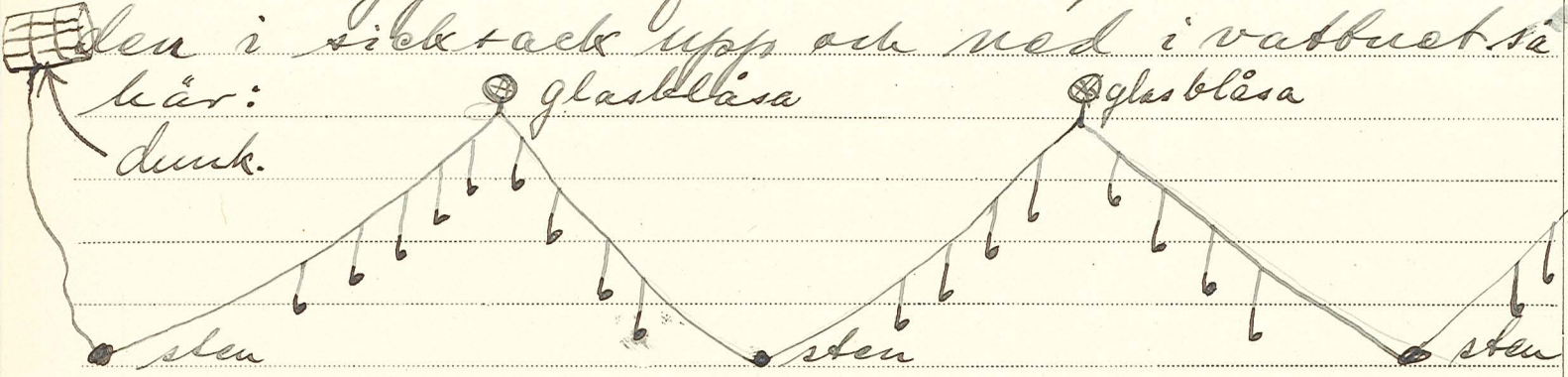
en träpinne som var smälare på de två
stredelarna än på den tredje. Den smälare
delen sattes krokarna upp på. Dessa skydda-
des på två sidor av 2 från den grövre delen
utgående och sinsemellan i kanten beffsta-
de strökor.

Till strejpkrokarna använde vi
stenar till sänke och dunkar (dörkar)
till vakare. Där kunde vi inte begagna
draggas till sänken för de rätterig
fart i bergskrovarna på botten, men det
gjorde inte stenarna. I ändan på bakke-
länken var nu en sten och en dunk. Så
i mitten på varje backa satt en glas-
blåsa och i ändan en sten. För vark
fante kunde kom en ny dunk, ifall
om länken på något ställe skulle
gå utav. Då kunde en ju bara gå till
nästa dunk och ta tag och dra. För det
kunde ju ofta ett länken sprängas,

N. S. S.
1762

när det tagit tag i den steniga botten.
Det var därför vi inte vågade låta bae-
kan ligga ut efter botten, utan satte
den i sicktack upp och ned i vattuset så
här:

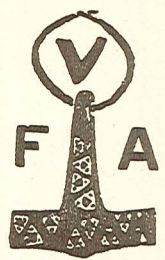

I ändan på halvbäckelämban
hade vi en vakare och en dragg. Vakare-
ren var vanligtvis ett stackeväle
(stökovälts) i form av en båt, med en stäng
i (välsstäng). I toppen på stängen var en
en eruska (e kasa) så den skulle ryas
bättre. Stackevålet var ungefär fem
kröcker långt och välsstängen en två al-
nar. I akterdelen högg en ut ett luftd.v.s.
en skära. I den sattes fast en sten ungefär

15.

16

som en halv gatsken. Den tjänstgjorde på en gång som rodes och barlast. Vaka ren blev därigenom liggande med fören högt och rätt emot vind och vågor och kunde då vaka bra. Senare användes pipstumar, men de blev dyrbarare. Stocksvåle kunde en ju göra själv utav fjannvedstrån, men pipstumorna fick en köpa. Detsamma var det med draggarna. De kom först senare allmänt i bruk. Tidigare hade vi krabas (kräbas) Få stycken böjda bräder lades i kors. Ritet gick från skärningsstället gjordes fyra hål ett i varje fli (fri). I hålen sattes fyra källpar (stökas) som böjdes ihop i ändarna. Inne emellan dem placerades en sten, och så var kraben klar. I min fars tid begagnade de sådana krabas i stället för ankare, men de fick då göra dem så stora så de fick tas upp med talja. I andra ändan av bracklänken hade vi i allmänhet

V. F. F.
1762

en järudrugg och i den låg båten ockrä ankrod medan backorna stod och förka- de en timmas tid.

I fall vi skulle mista backorna ka- de vi alltid en säkudrugg (säkudrög) med oss, så vi kunde dra efter den. Den bestod av tre stycken små druggar kopplade efter varann. En tre fann för dem på drugglinan var en tung kula, som skul- le hålla de tre små druggarna strykan- de utefter botten, så de skulle haka fast i botten.

Tråget till kaljebackorna var lika dant som det till storbackorna, men något mindre och öppet i ena ändan.

V. F. F.

Dec 17 69

Landskap: Riksstämman
Socken: Norlanda (Kullholmen)
Berättat av: Olof Lronsson

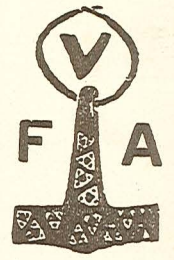
18

Upptecknat av Olof Haselöf år 1928.

född år 1856 (i Kullholmen)

Uppgiften rör Packefiskets organisation.

Ett backelag bestod av elva män. Av dem var det åtta stycken reare (rears), som ägde biten och det större antalet backor. De togo sedan tre män med sig och bland fick dessutom en pojke (släbpojken) följa med. Det var i allmänhet någon fattig pojke, som togs med för hjälps skull. Varje reare (redare, alltså de som egentligen ledde ut laget) hade fyra backehundre var. (Ett backehundre är en backe, längdvar, med omkring hundra krokas på. Krokarnas antal kan gå ned ända till åttio och därmeder och likaså översliga hundrabalot ^{redskapet} men kallas ändå ett backehundre (backehundre) eller bara helt enkelt ett hundre (hundre). På

[Handwritten initials]
V. F. F.
Acc. 1762

hade reare utom var sina fyra hundra
 två nåringar (nåringar) d. v. s. två backe-
 hundra tillammans alla åtta. Likaledes
 hade de två salomonshundra (salomonshund-
 hundos, betgelse?) tillammans. Flåna
 (flåna d. v. s. flötana) på de privata backor-
 na märkte var och en med sitt namn.
 Flåna på de saus (saus d. v. s. gemensam-
 ma) backorna märktes med allas namn,
 så att varje flå hade ett namn, men ge-
 nom att ^{frånvarande} de fick olika namn blev alla
 reare representerade på backan och den
 kändes igen som saus. Varje reare ägn-
 de (ägnade d. v. s. ägnade) och skötte i öfrigt sina
 backor. De saus backorna, slabbarna
 (slåbana), som de också kallades sköttes
 av det lejda folket, som bestod av två
 hundrekävar (hundrekävar) och en salo-
 monskär (salomonuskär). De två hundre-
 kävare hade var sina två backehundra,

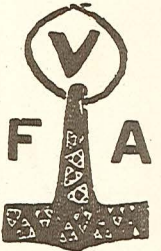
V. F. F.
 nr. 1762

som de själva skötte jämfö en varar
 näringarna. De hade alltså var sina tre
 hundra att sköta. Salomonuskärrn hade själv
 två hundra och fick dessutom sköta resten
 av två salomonushundra. Slabbepajka
 hade ett backehundra, som han också fick
 sköta. I den ändan av backelänken (bäck-
 länken), som först kartades ut fanns
 innan någon backa tog vid en bit lina.
 På den sattes i allmänhet en fem eller
 sex krokas. Den bäckstumpen kallades
 snurraren (snurraren). Fisker, som man
 beräknade få på den, auktsaverades bort
 inom laget på våren innan man greb ut.
 Det kunde alltså bli en liten extra förtjänst
 för den, som köpte den, och den var ganska
 begärlig. Kunde ibland gå upp till femton
 kronor. De penguerna tillfäll behåla laget och
 gick i allmänhet till brännvår. Utan des-
 sa backor hade man ibland ännu en, som

V. F. F.

Acc. 1762

V. F. F.

Accr. 1762

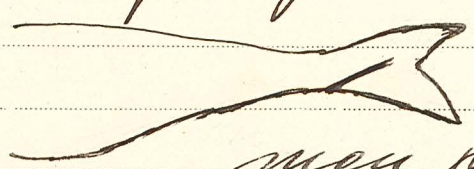
4. 21
 kallades lalla (läla). Den märktes med al-
 las namn. Fristjänsten av den gick till pro-
 viant kaffe, sikorra, ärtor, gryn, ^{vel} f. s. v. De
 fick därför ibland också namnet kaffelalla.
 Pleu något över sedan proviant köpts för det
 den gav, köpte man en kaana brännvin
 för det. Till sist kunde man ibland
 sätta en krok på aukastolen. Den fick man
 beräkna på den aukastolens och på
 kost. Pengarna gick också nu till brännvin
 åt hela laget.

Eftersom fröken kunde gå till
 olika på olika delar av backlänken gäll-
 de det att placera ut backorna rättvis.
 Efter snurrarna kom de därför så att
 eller backor spreddes över hela länken
 och inte sattes i klump på ett ställe. Kaffe
 lalla och slabbepojken backa sattes i mitten.
 För övrigt placerades de efter ålder och styrka,
 så att de nyaste och starkaste kommes när.

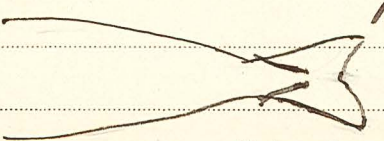
mest båten, när länken står ute. Detta
 därför, att man vidvänder skulle ha största
 utsikten att få återinsätta de bästa bac-
 korna till sig, men också därför att de var star-
 kast att dra in. Man drog ju nämligen båten fram
 med handkraft i backorna, och när hela län-
 ken var ute gav ju den inte efter.

Eftersom var och en fick förtjän-
 sten av den fisk, som fångades på hans bac-
 kor, fick man märka fisken för att hålla reda
 på den. Det tillgick på följande sätt.

Reares fisk märktes inte, men däremot
 all annan. Näringsfisken skar en på svel
 i rompen på baksidan. Alltså så här:

 Salomansfisken skar en
 på samma sätt i rompen
 men på ryggsidan.

Lallefisken märktes på bägge
 sidorna

 På snuorefisken
 skar vi ut en tunga

V. F. F.
 n. 1762

mitt i roupen.
skar vi i hänge

Årkarfiskens
kåkarra.

När en nu kom hem plekades fisken upp och slängdes i sina olika högar, allt efter som den var märkt. Så såldes den till uppkäpare och varje post skrevs upp för rej och var och en fick förtjänst efter som han hade fisk. Pengarna för näringsfisken delades i tre delar. En del gick till redare och en till var av hundra kårarna. Förtjänsten på salomonsefisken gick hälften till redare och hälften till salomonuskåren. Redares förtjänst delades i åtta lika delar, en till var av dem.

Om släbepojken fiskat bra bjöds laget hem till hans föräldrahem på trakterryg och det råkades då gärna flepp. Detta tillstod för att pojken fått vara med på fisket.

På detta sätt var storbacke fisket eller storsjö fisket, som det också kallades,

V. F. F.
1762

7 24
organiserat. Andra backofisken organisera-
des på andra sätt.

När vi låg vid Ålorund med
skrejbackarna var vi åtta man i vort
lag. Var och en spann upp två pund kampa
till backelina, och den fick sedan bezagas vi
långt den räckte. Fallväcket hade vi en
tio stycken backhundre var. Förtjänsten
delades i tio lika delar. Två lotter gick till
båten och en till varje man av laget.

Till att bruka kaljebackarna här
utanför land var vi i allväcket fyra
man. Vi hade då en liten båt eller kåg,
som vi kalla'u. Det första jag minns,
hade vi inte mer än sex backhundre
per man, men nu i senare tid ha vi
haft upp till adertan hundre per man.

Förtjänsten på kaljebackarna delades i fyra lika
delar, en till var man. En del hade också två båt-
hundre, vars vinst gick till följ båtägaren för båten.

V. S. S.
acc: 1762

Landskap: Balustlän
Socken: Norlands (Kullholmen)
Berättat av: Anders Samuelson

25

Upptecknat av Olof Karstén år 1928

född år 1841 (i Kullholmen)

Uppgiften rör Förberedelserna för backefisken

Först i februari började förberedelserna för backefisken. En skulle ut och ha gölänga (jölånga) d. v. s. februariavilånga. Den var fet och god och både både kyd (syd) d. v. s. rom och lever (lévor). På vintern var det smält med förtjänsterna och fram i februari kunde det bli skvalt nog, när handlaren började knappa in på krediten. Det var därför glädje och fröjd, när man kunde rusta sig till fisken igen. Då blev också handlaren lite mer görligare med krediten, och det hette därför, att när stormasten var dert, var folk borgesrika (börjessiga) d. v. s. när masten var rest, då ju båten också var i sjän igen, bestyade handlaren förnyad kredit.

Ditarna stod alltid på land under vintern och togs ut i allmänhet i februari. Ofta fisk de

M.

V. F. F.
1762

V. F. F.
nr. 1762

2. 26
 då sägas ut. Det var ett besvärligt arbete, att
 sätta ut båtarna, och det fick göras med stor
 försiktighet, annars kunde svåra olyckor hän-
 da. En tog alltid upp båten med aktern först.
 När en nu skulle ta ut en, så sattes en all-
 tid fast en kook i sovlyktan, och så hade
 vi en ~~stok~~ i den kroken och höll den fast
 med silbo allt var klart att låta gå.
 Vi sågade två klampar, och så tog vi
 en stock och vände upp skata med och
 lå en klamp framme och en mid-
 stopps under kölen. Båten stod lite
 grund på ball (lutaude åt ena sidan) mot
 bukstopa (bügsläpa). Det var en lång
 slät stäng, och på den låg en klamp,
 som var usgräpt på ena sidan så
 den låg väl till på stängen. Mot den
 andra stödde båtsidan. Så låg stänga
 på uppstaplade plankbåtar så pass högt
 att den höll båten nästan upprätt.

Dukslepa blev också ordentligt råpad. När vi nu slagit undan alla slätter och håll bakar, släppte vi rossen också och båten gled lätt ut i sjön så vattnet yode om' en.

Det var i allmänhet två och två frskelag, som hjälptes åt, när båtarna skulle i sjön.

När allt var klart och båten låg vid bryggan blev det båtöl. Det källs i hemmen, ett år hos var av båtägarna. Då bjöds det alltid på flipp (frep, svagdricka och vespade ägg värmdes i en käftel och där i slag brännvin.) Så var det spel och dans till långt på natten.

Följande dagen plöckades barlasten i båten. Det var nog med att man fick sloa sten midskiffsad små sten abtes ut så båten blev liggande pent på vattnet. Återut la en bräda över barlasten så den inte skulle kasta sej i sjö-

V. F. F.
Dic. 1762

V. 9. 9.
a. 1762

gångar.
Den köbjade en rigga. Först fick en då
fara bost till kronan och resa masterna.
Under stormasten la vi alltid en silver-
penng med kronan upp. Det skulle betyda god
tur. Toppsegelsfall, vantar, staj och block
hängdes alltid på masterna innan de res-
tes. På kindbackarna under vanterna lades
en krona av tåg, så vanterna inte skulle
slita så hårt på masten. Så köpte vi
upp en man i en sjömansskola i toppse-
gelsfallet, och han gjorde i ordning rig-
gen och skar in de andra fallerna.
Under vintern hade riggen blivit tjärad,
lagad och lappad (läp ålvad). Det gick
så till att tågvirket på ställen, där det
var utsatt för skavning, ritades om med
sjömansgarn och sedan insmordes väl
med tjära. Insmyrningen verkställdes med
händerna, så att tjäran ordentligt kunde gri-

das in runt hela tåget.

När skutan var klar plockades draggar och tågvirke in, ändas (énas) på en femtio femm stycket av olika grovlekar. Därtill kom pipbunnor eller svansare (svansars). De set ut som ett fäckt supglas med en stak i).

På bords meckebråten (meksbrödn) in, d. v. s. allt som hade sin plats i meckarna på styrbords sida, såsom äror, starker, källshakar, o. s. v. I babords sida hade bollbråten sin plats.

Därefter bändes seglen under d. v. s. gjordes seglen fast kring masten uti gaffeln. När båtarna var fullt klara, togs provant och kläder in. Bröd, potatis, socker, smör, kött, des sambale såd kogäven fläsk och ost med samt ägg. Brädet utgjordes av kavring och limper. Kavringen var

V. F. F.
1762

klivet och torstat bröd. Linporna hade
man mycket sirapi, för då stod de sig
länge mot mögel och torra. Man hade
inte så många rådana med. Blott
för de närmaste dagarna.

I skjortsäcken (jofs säcken) stop-
pades kläderna. En 5 till 6 par stumps, länge
så att de räckte över knät. Många fick
naturligtvis klara sig med mindre, med då
var det nog så besvärligt. 3-4 par härsöcker
behövades. Iullen blandade kvinnorna
in här, som de kammat av sig. Då
blev sockarna mycket varmare. Sam-
ma var järskällandet med vantar.
Kalsongerna, en 6 till 7 par var av kem-
vänt bygg eller också kemna stickade.
Likaså en 6 eller 7 kemnagdda och-vända skjor-
tor och några kemstickade tröjor hörde
till skjortsäckens utrustning. Slutligen
också några kalschalar och några par

V. F. F.
nr. 1762

V. F. F.
Dec 17 62

7. 31
 hårvantar. Det var tjocka städiga vantar
 av härbländad ull. De hade två summor,
 en på var sida, så att de kunde vävdas
 och slitas lika mycket på båda sidor. Både
 summarna och själva loven avslutades
 strax innan de togs ihop. Därför blev det
 hål i ändan på dem, så att vattuet lättare
 kunde rinna av.

Utom de byxor med väst, som
 satt på medfördes ytterligare ett par byxor och
 en väst samt en storträja. På huvudet
 hade man sökhättor (spålhätor), mössor
 av skinn med ^{luffen} förskinskant som kunde
 slås ned. Dessutom två rydsvästar.

De som stod sig litet bättre,
 hade överkläder av fjärskin, som alltså
 var vattenläm. De fattigare däremot
 fick sig sig sådana av segelduk och so-
 dan tjära eller barka dem.

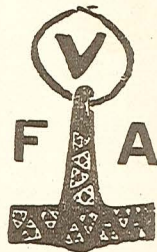
Landskap: Bokuslän

Socken: Norlands (Kullshamn)

Berättat av Olof Jonsson född år 1856 (i Kullshamn)

Upptecknat av Prof. Hasselz år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

D.J.

V. F. F.
nr. 1762

Uppgiften rör

Års storbäckre fisket bedros.

Vår allting var klart för uppsjöling gick vi på sjön, om det var sån dag som lämpade sig. En gick sållan till sjöss på lördag och aldrig på söndag. Då väntade en kalle till måndags otta. Torstags gick en kalle aldrig till sjöss för då blev fisket dåligt. På söndag en kammit utan för land rakt vakterna och de som var lediga gick till kajs. Vakterna började alltid i bobords sida. Kapten, d. v. s. äldste eller bäste man i laget, låg alltid på styrbords sida.

Vi satte i allmänhet kursen V till N och då träffade vi Kristraus and. Om en satte N kurs träffade en i allmänhet Riser. Den kurs en satt höll en ända tills det norska landet synades för över. Den kryssade en

Skriv endast på denna sida!

upp längs den norske kusten. Då hade
 en gatt av strömmen, som där var med.
 Utmed kusten gick en upp i fjordarna och
 tog skäl (sål d. v. s. blåmusslor) till och
 till kaljebäckarna. Det tyckte inte norst-
 na om, de sa alltid, de svenske tyvare
 ä'nte förr komna förr än de är till och
 gräver. Vi hade skälrivor med oss och
 tog skälen med. Så fortsatte vi förbi Lunde-
 nås och bort till Eggersund. Vi seglade
 alltid efter kampanen och lodet. Några
 sjökort hade vi inte. I Eggersund var det
 också gatt om skäl, så där förtog en rej östra
 rbländ. Från Eggersund satte vi kursen
 NN och gick till sjöss. Var det vind så en
 kunde hålla den kursen, kom en så fint
 norr om Frekebanken, och därför vänta-
 de en gärna till en frek rån vind, för
 då väste en så väl var en var. När en
 seglat så långt, så en beräknade, att

V. F. F.
 No. 1762

en snart kunde vara på Fiskebanken börja
 en ta lodskott, det var på det vilot en
 blev så väl känd över allt. Ofva kom det
 stora fjöman (fjödmanar, som de kallades)
 och följade oss, när de var och då fick de
 alltid klart besked. För fiskets skull mår
 se en ju veta, kusudambotten var, och det
 kunde en få reda på med lodet. Var det
 berg, kändes det lätt. Var det lera syntes
 det på lodet, när det kom upp och likadant,
 om det var sandbotten. Lodet var
 nämligen i ändan utgräpt och i den
 utgrävningen var insatt baly. Om det
 nu slog emot sandbotten, så fastna-
 de sandkorn i balyen och följde med upp.
 När en hade kommit ut i en
 40-45 farnus djup var det nyttare
 botten och gott en baly. Där satte
 vi ut balybarkorna för att få agn
 till storfisket. Sedan styrde vi längre

V. J. J.
1762
Dec.

V. F. F.
a. 1762

4. 35
ut till en 50 och ända upp till sektor
fanns djup. Medan vi seglade dit
ut ägnade vi storbackarna med kalja.
På snart vi med lodet fått klart var
vi var, började vi sätta backarna helt
med kurs SV. Om vinden var sydöstlig,
gick vi sätta dem i riktning VV. Vid riv-
tiden på kvällen var i allmänhet back-
na rätta. Då blev det för företa gången
på dan någon mat åt få. Dittills
hade en fått lena på kaffe och bröd
någon gång emellanåt. På vissa tider
druckon ju alltid lite kaffe på morgon
innan en börja arbeta, men därför
gick de i tillåten och arbetade en fyra
fem timmar på fastande mage. Men
på kvällen brukades det som sagt mat.
Alltid var det fisk och potatis och ofta
åt kaffe. Till att kokas valde en ut en
stark vacker långa, den bästa en kunde

V. F. F.
anl 7 B 2

på tag i. Den kokades tillsammans med
mycket lever för den blev då godare
och lösare. Den feta leveren löste den. När
den var färdig köndes den upp på en stor
pöskelback, som såg ut som ett backe-
tåg och var ungefär lika stor som ett
sidaant. Så kokades potatis, som var
och en håll sig själva med. Den liden
vad påse la varje man in så många
potatis, som han ville ha. I snöspökan
det, som drog ihop påsen var en sticka
med ägarens namn på. Så lades alla
kop påsarne eller kassarne med i kitteln
självatten slogs på alla potatisten koka-
de. De bli nästan bättre när de kokas i
självatten än i vanligt färskvatten
med salt i. Sam omvänting till den
na sätt kokades också kackslänga
(käckslänga) till potatisten. En stor fin
länga, som inte fick ha det på kro-

V. F. F.
1762
Acer

ken, sådan blev aldrig riktigt så god, råu-
sades, benades och flåddes. På baksidan
den med baksidan på agurkriver till den
blev riktigt småhackad som kålfärs.

En hel mängd av den bästa levern, en kuu-
de få tag i, hackades lika fin och blandades
med den hackade lörgan till en smet.
På slog en en liter vatten i kottelen och
så smeten och sedan fick det koka tills
det var en tjock gröt. Det blev både
god och stark mat. En saltade nästan
inte i kottelen. Det fick var en göra för
sej. En del hade också vitpeppar och lök
på, andra tyckte bättre om senap.
Sådan hackelänga kunde en aldrig koka
hemma, för där hade en inte riktigt
en god lever.

När en hade skaffat (ätit) sattes
vakterna och de övriga gick till kajs. Det
var alltid en man på vakt, när en

låg till aukars och det var gott väder. Var
 det mycket mörkt eller storm stod två man
 vakt tillsammans. Den första vakten kalla-
 des kärevakta (kärsvakta). En kom all-
 tid överens för hela förskott, hur dags kär-
 vakta skulle ställas. Om en blev färdig
 innan kärsvakta skulle ställas om kväl-
 len, ändrades den därför icke, utan då fick
 den, som sist var i tur till att gå på vakten
 på den stunden, som var kvar till kärsvak-
 ta började. En vakt om natten var au-
 mars alltid en och en halv timme, om
 det var en man och om dagen eller när
 det var två man tre timmar. Nu fick
 den emellertid bli den stunden det ville. Den
 vakten kallades nigen. Den andra ordi-
 narie nattvakter kallades hämsvakta
 (hämnsvakta) och den tredje becksvakta
 (bäcksvakta). Den fjärde, om det sattes
 någon sådan, fick heta beckas uge

V. S. S.
 nr. 1762

8. 39
(bäckas örgs) (bäka betyder kynda).

Den som hade rösta vakten,
fick passa vid tröskelen på morgon. Di gick
fem man i lillbåten och började dra.
Medan båtkorna drogs seglade skutan
runt lillbåten för att inte kunna byta
på den, om så behövdes. I lillbåten ord-
nades så, att två man rodde, en stod
akter i och drog, en satt med en kläpp,
det är en liten båtshake, och högg in fir-
ken. Den femte sprätte fricken och tog
vara på lever och kyd, övrig inmat kas-
tades i sjön. Blen det mycket fisk, fick
en slå en vakare på båten och boorda
med skutan för att lämpa. När det förs-
ta laget hade varit i lillbåten en fyra
fem timmar byttes det om och nytt
folk fick gå dit. Det tog i allmänhet
bort åt en timme att dra.
De, som var ombord, fick lägga om

V. 5. 5.
No. 1762

V. S. F.

Acc. 1762

9. 40
 storbackorna och ägna kaljebackorna
 medan kamraterna i lillbåten drog.
 När storbackorna var dragna var det till
 att gå till grundare netten och sätta kal-
 jebackorna igen för att få ägn. På senare
 tid blev det lättare, då man köpte
 material i Norge till ägn.

Så länge det stod med
 gott väder, var det konstigt slötsamt
 och dåligt blev det med maten också,
 när en inte kunde få något mer än
 en gång om dygnet. Om det blev
 storm, så en fick laga stoll, blev det ju
 bättre med matordningen. Då koka-
 des det alltid någon skadmat (jämät)
 till middag d. v. s. ärtor eller böner
 (bönböner) eller rot+oppa (rödsöpa).
 Till ^{sammnan med} ärtor och böner kokades fläsk eller
 kått. Rodesoppa kokades av kått, sän-
 derskurna potatis, kålrot och morot

För att bulljungen skulle bli lite tjockare
göddes på senare till lite saurling med
vetenmjöl men därförut hade man i
en kapp risgryn i stället, de gjorde sam-
ma tjänst. På krullen var det som van-
ligt fisk och potatis.

Samma matställning var det
när vi seglade till och från fiskbanken
och när vi låg i hamn. Under seglingen
fördelades arbetet så att två man hade
sac sinmars vakt i ständer såvida
det var gott väder. Var det storm gick
halva besättningen vakt i ständer.
Ibland fick ju också alle man vara
på däck.

När båten var full med fisk,
satte vi kursen SSO direkt hem. Ibland
drog vi oss också uppmed det norra lan-
det.

* Iovanståen har också Ruders Sammensan utfärdats

V. S. S.
No. 1762

Landskap: Bakuslän

Socken: Uorlanda (Kullholmen)

Berättat av Nils Persson

född år

(i

92
Upptecknat av Olof Herrljef år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

Uppgiften rör

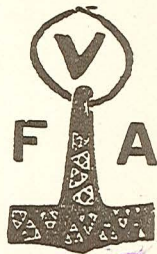
Gillfrskot med laudval

1883 var jag med ett lag på Erkebäckskil med laudval. Vi var halv man i laget, och hade tre båtar, vadbåten kämskägen (sännskägen) och tåjskägen (töwskägen). De såg ut så som kosterbåtarna nu för tiden, men var mycket bredare och klumpigare. Vadbåten var en cirka 30 fot. Den var helt öppen. I mitttröt (mitttröt v.s. mitt-rummet) var det garnsving, men det var det inte framme och akter. Framme var det två tafter. Där satt en och rodde med två åror i var sida. Akter satt vadbrusen (aldorman eller kapten i laget) och styrde. Det fanns en mast i båten med två segel till, stagfock (stafok) och spritsjöl (sprisjöl). När en skulle fara

9. 5. 5.
Ålder: 17 62

42

Skriv endast på denna sida!

V. F. F.
1762

2. 43
längre sträcker seglade en, annars rod-
de en alltid. När en kom fram till förs-
keplatsen, lade en segel och rigg i land.
Och där fick den ligga tills en skulle
segla hem igen. Kägarna togs aldrig ombord
i vadbåten utan de seglade för sej efter
den. Det var hos man i vår käg och selman
i vadbåten. Det fanns inga liggplatser
ombord, utan en fisk skaffa sej logi
dit en kom. Sällna kunde fick vi ligga i bu-
stens före. Då bäddade den systran
säng längs de två väggarna i rummet.
På låg vi med huvudet mot väggarna
och fötterna in i rummet. Det var all-
tid ett försligt skaj och liv; när en skulle
ha lagt sej på kvällen. Den som
låg längst bort blev alltid ålaggt
att gå mellan fötterna på alla de
andras fram och släcka lampen.
När han då skulle gå till baka bort

till sin plats i mörkret blev det ett
färligt liv, för allihop såvlade om
att sparka honom, så han for hit
och dit.

När en skulle fixa kände en
offer pillen, om han inte syuter på vatt
mot. Det gick så till att två man stod
i var och en av kågarna och en stod
och höll en kärmemeta. När de pillen
sinnade förbi metan, kunde en kån-
na slagen mot metan och kammor-
dera kammorerna att kasta vaden. Om
pillen stod långt ut, från laud fick
en sätta ut den på långa tåg. Så fort
den ena armen var kastad fick de som
var i tåghågen ro dit och sätta i tåg,
och ro i laud med det. Ibland kunde det
gå åt flera lagder/låvder d. v. s. så stor
tågläng, som man kunde släppa ^{eller lägga} på den
gång. När så den andra armen gick, fick

V. S. S.

No: 1762

V. 9. 9.
a. 1.7.62

4. 45
de göra lika dant där. Vaden kastades i
en halv cirkel runt det siltstäm, en så
eller kände. Några man stod, två man
stod och kastade stentelnen och vad-
bussen själv kastade karktelnen. Så fort
vaden var kastad och fågen i land, gick
en i land med två valdspel. Det är en
rutte på en enkel brästställning. Fändarna
an ruller är två smala bräder spridda
i kors och i dem tar en, när en vrider
rutten runt. Med ett sådant valdspel
(våspöl) på varje arm av vaden
vindas den då ^{hitt} land. Härunder flyttas
de bägge spelen hit för hit närma-
re varann. Är det mycket silt i vade
får båtarna ligga ute och hålla upp kark-
telnen, så att den inte går under och
sillen kan ge sig över den. Så snart
siltgår bort dvs. så mycket av vaden är
inne att sillen står packad i den, lastas

V. F. F.
nr. 1762

5. ^{Y6}
den med bävar upp i bägarna. Fallmän-
net låg uppköpare med sina jakter
stort in till och då för de till den
ad ackorderade om priset per per d. v.
bägge båtarna lastade med sill.

1883 låg vi borta i "Hålan" ström
vid Frygjö ad fjäka. Där var så mycket
sill, så han stod alldeles tjock. Vi
stängde av en liten fjord, som var
alldeles full, men så kunde vi ju inte
få upp den för vi hade ingen mer vad
än den vi stängt av med. Men på Hus-
selövad var ett lag, som hade en liten
vad ad dem gick vi i fjälls (fäls) med.

Vi fick så mycket sill, så det var
alldeles oerhört, men kvitta det inte
ett. En fick ju så dåligt betalt för
na så en kunde knappt leva på it.

Landskap:

Bohuslän

Socken:

Worsanda/Kullholmen

Berättat av

Johannes Pettersson

född år

1847

(i

Kullholmen.)

47

Upptecknat av Prof. Karstén år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

J.P.

V. 5. 5.

1762

Uppgiften rör

Tillverkningar sillgarn.

På västen (på västra d. v. s. på slutet) köp-
te folk ofta garnen färdiga, men för i världen
band (båt) rö dem själva. En köpte bar-
särne (håsans d. v. s. nätduken) och så
förde (färd d. v. s. satte på tehar) en dem sjö.
Innan en förde garnen, skulle de barkas.

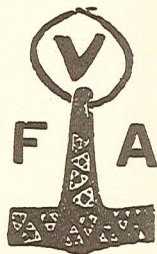
Då kokade en barkspad (barkspå) helst
på ekbark, och så lades garnen upp i det
och fick koka ockrä. Därpå vängdes de
upp på stängas att koka. Till tehar
(tehar) beagnade en storbackelina,
enkel till stektelnen och dubbel till
koktelnen. När innan de sattes
på skulle de tjöras. Då var det bäst
att ha stråjäs eller finsk tjära (finsk tjära).
Om en hade på dem koltjäs tog de

Skriv endast på denna sida!

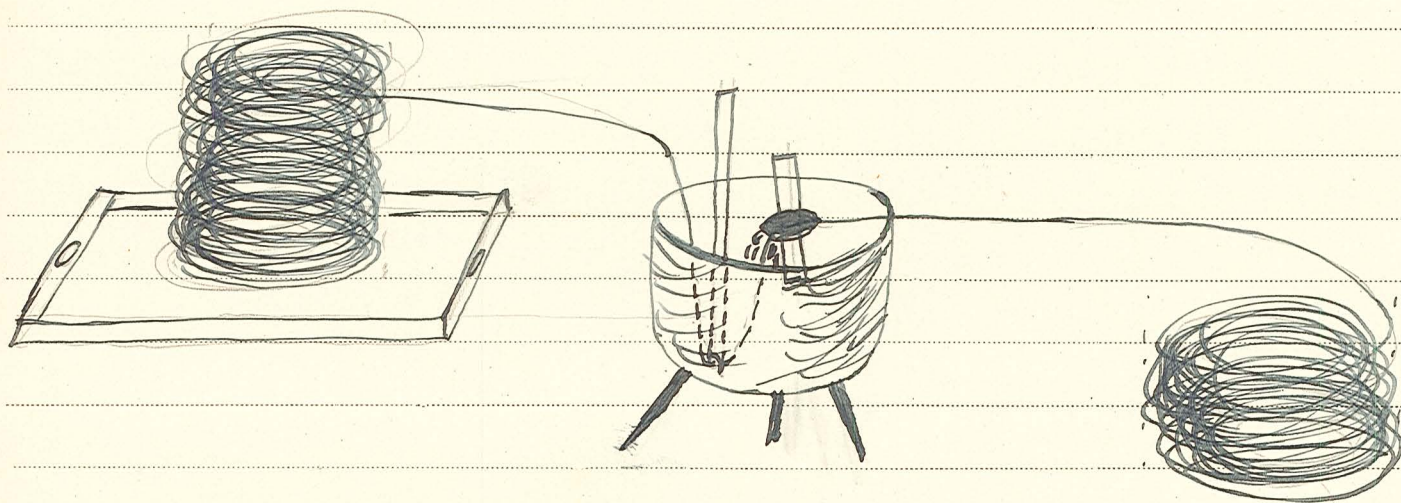
V. 5. 9.
No. 1762

2. 48
bränning (bräna) ifall de blev liggande
och så skötsade de fortare. Men till be-
netåg (bänstöv) begagnades koltjärn.
När skivorna skulle tjäras, sköt upp
den på ett bälketråg. Så kokades tjäran
i en gryta, och medan den kokade drog
linan igenom. En hade då en pinne
med ett hak i ändan - den kallades
klypa (klyba) - som linan löpte genom
och höll ner i tjäran. Så låg det en li-
den bräda tvärs över grytan, och mot den
höll en tjärestråga (järnstråga). Det var
en gammal vante (vat), eller kosa (kosa)
eller vad som helst, bara det var yllt
(ullt). Det rulla en kring linan och höll
emot brädan, så den änsplädiga tjä-
ran skulle rinna av. Så var det en man,
som sköt upp linan, och sen hängdes
han upp på stänger till folk.

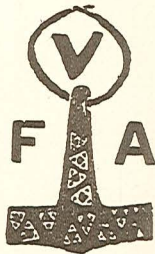

V. S. F.
No. 1762

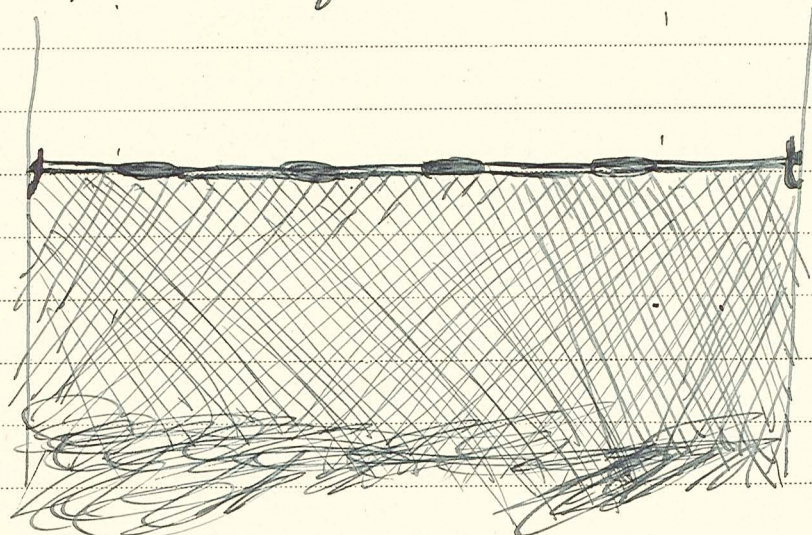
När seluar och garn var klara kunde en bögra att föra (föra) h. v. s. sy nätdeken på seluarna, samtidigt som kork och sten ockrä sattes på. Verket på höstidning så det inte hade lemnat att bli så kallt än, så kunde en stå i sjöboden (båa) och göra det, annars fick en stå upp i köket med det. En satte fast luan i två väggar bräns över rummet och så låg kassen på golvet. Så födde en

Skriv endast på denna sida!

V. F. F.
nr. 1762

4. ⁵⁰
med tjärat garn, som en tjärade på nå-
len, allteftersom en behönde.

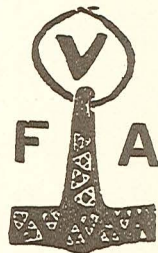

Gasnål.

Garn som föres Vad nålarna likadana,
men något mindre.
Nålarna gjordes för av trä, helst en,
numera finns ~~en~~ nålar av mässing-
ståd och blysockrå.

Det var nog med att en förde
bussen lika på kockbetuen och stensel-
nen för annars ~~för annars~~ blev de stå-
endé galst i vattuet och förskade rube.

50

V. F. F.
No: 1762

5. 57
bra hollar. Till flåten på garnen begagna
vi kookar, som var anlägga med trand-
skurna hörn. De sattes fast emellan
den dubbla kooksluven. För bägge ändar
bände (bänds) en väl övrig, d. v. s. sutta
de väl ihop bägge linorna. Till säcken
begagna vi sten auringen påresten
(pörssten) eller rösten (röstén). Påre-
sten pålade (pöls) en utta på holmarna
och sydde sen in den i tegelduk, som
gjordes för att inte vattna väfva. Kar-
lar och fruntimmer hjälptes åt med det
arbetet. Rösten var runda tegelstenar
med hål igenom, så en kunde trä
dem på slivan. Dem fick en köpa.

Såddan på garnen mellan de bägge
sluvarna förde en okri på lissar. De
kallades simvingar (simsegar.)

Landskap: *Bolmen*

Socken: *Norlands (Kullhalmen)*

Berättat av *Gösta O. Pettersson* född år *1848* (i *Kullhalmen.*)

Uppptecknat av *Olof Karlén* år *1928*

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

J. M.

V. F. F.
d. 7. 6. 2

Uppgiften rör *hornsill fisket.*

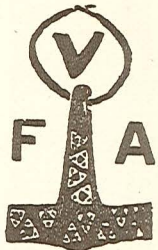
På den tiden de låg vid *Linö*, vid *Havstensund*, med sillgarnen, var jag med. Vi var sex man i lag^{et} och vi hade tre stycken båtar, en stor kutter och två sniper (snipers). Kuttern hade vi till logement (hufsvänt) och lastebåt (lastebåd) och sniperna för hade vi i. Kuttern var en sån här vanlig rugelst kutter. Sniperna var byggda i Norge i *Lumevåg* och *Farsund* var de flesta byggda, men de kom allt ifrån olika ställen också. De var en sextan fot i köl^{en} och byggda på klunk och så där rara och snämbra som de norske sniperna alltid är.

Vi börja fisket i november. De för

V. F. F.
nr. 1762

2. 13
vi boot med kutteru och la'n för aubor
i Linnöbukten (Linnöbukta). Vi hade en garn-
länk till var snipa, och varje länk var
fem och upp till sju gata läng.

På kvällen gick vi tre man i var
snipa och for ut och satte garnen. De slut-
te på auktant en gammal under vattenytan.
Men det gick en ny ändra allteftersom silt
gick djupt eller grunt. En kunde inte
ha garnen i "samme van" alltså. De stod
aktade i botten med ett aukase eller
en dragg i var ändra. Fåget sam en ratte
fast aukase eller dragg, garnen med kal-
las garnståg (garnståg). Fändarna hade vi
och så en stor vakare, auktungen en pipe-
burna (pipeståna) eller en stor dunk (dunk).
De andra dunkarna, som vi hade utöfta
länken var snärra femst. Garnen fick
stå över natten. På morgon så snart
en kunde se, och det blev jo inte jiss

V. F. F.
År 1762

3. ¹⁷⁴
 än vid sju åtta tiden på bästmanarna,
 fick vi ut och dra. En man rodde och två
 drog. Garnen gick över en stulle, som stod i
 den ena äsingen (äsera). En drog garnen
 direkt in med silken i, och så fort det
 var klart var det till att segra hem till
 kuttera. Där benna' en opp dem (läna en
 öp dem), d. v. s. drog dem upp ombord på kuttera.
 Om det va mycket sill, fick en ibland
hanna på lan (läna på lan). Silken kasta-
 de vi i det främste röt (söt d. v. s. rummet)
 på snipan. När garnen var uppe togs
 silken upp i kargar. En saltade den med
 det samma som kan var i kummos. Det
 kalla vi störtsalta (stöttsalta). Sedan, när
 frsket var gjort och en kan hem, tog vi sil-
 len ut der kummosna och gälde'na (jälde'na)
 eller näpna (näpna) och la nytt salt på'na.
 När en gäller (jälde) sill tar en ut ut en
 liten svula framme vid gauen (gåna)

V. S. S.
no. 1762

Jedau var de uppåt Sverige och sålde den. Men
en fick för dåligt betalt för den. Och det
var mycket som värd och släso på rullen
(va man värd på stla)

Förtjänsten på garnsill för-
ket delades upp i två delar. Den ena häl-
fen gick till den som ägde båtarna
och garnen. Det var för det mesta två sty-
cken. Den andra hälften delades i sex
lika stora delar, en del till var man.

Landskap: *Pohuslän*

Socken: *Norlands (Kullholmen)*

Berättat av *M. Rosqvist* född år .....

Upptecknat av *Prof. Hassel* år *1928*

(i .....

Uppgiften rör

Kämm på sollvadlag.

Det fanns för knappt ett enda
sollvadlag, som inte hade något kämm
Ett lag på kallade de för *Nattkapperna*
(*nattkåpporna*) Laget bestod mest av sjömän
och de var i allmänhet litet finare klädda
än de egentliga fiskarna. Ofta hade de
s. k. *nattkappa* d. v. s. vitt, löst skjortvede, lå
aftast och i krage. Laget tog emellertid upp
namnet och kallade sig *Nattkapparna*.
Ett annat lag kallades (*vidorvalarna*) *Natt-*
valarna eller aftare *grisevåa* (*grissvåa*)
Pussen i laget kallades *grösen*, därav nam-
net på *vadlaget*. Det kämma var förhållan-
det med ett lag, som fick beta *värarna*
(*värarna*) där för att *bussen* kallades *vären*
(*vären*) Ett lag kallades *bajadären*

M.

V. 5. 5.
1762

V. 5. 5.
Loc: 1762

2. ⁵⁷
(bajad^{er}) Varför det fått detta namn vitter
inte meddelaren. Uppläsa kan emellertid,
att en huvudduk eller liten sehal kallas
bajadä (bajad^{er}). Liknande användes
överi till hälskläden. Finns ett lag kal-
lades lapparna (läpparna). Varför?

Ett lag kallades krabane (kräbane). De
flesta, som var med i det laget bod-
de på kraben (kräbon). Så kallades det led
an samhället, som låg på Hornavö.

Landskap: Bakuslän

Socken: Worsanda (Kallholmen)

Berättat av Johannes Pettersson född år 1847 (i Kallholmen)

58
Upptecknat av Prof. Hasselström år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

J.P.
V. S. S.
nr. 1762

Uppgiften rör Mat-hållningen under garnsillesket.
Det var allt skvalt med maten i en sillesket. Lite hade en att äta och sälla hade en tid att göra i ordning. Det blev aldrig någon middagsmat under hela veckan, för det hann ingen att göra i ordning. Alla skulle arbeta med siller och garnen. På morgon innan en för ut och drog drack en kaffe och åt en bit bröd med smör till en en hade något, annars frök det gå med något salt. Sen blev det ingen mat före kvällen. Då frök en som först var färdig sätta på och koka sill och potatis, eller en en kaurke hade lite salt frök. På söndagen eller när det var storm, så en frök ligga still, skulle en alltid ha skedmat till vid.

58

2.

59

dag. Då kokade vi rotsoppa (rödsöpa) eller ärtor, och så var det kaffe efter.

Provdanten hade en för det mesta var och en för sig. Men kaffe, ärtor och potatis hade vi på saus (pösaus)

V. S. F.
1762

Landskap: Bokhuslän
Socken: Norlands (Kullholmen)
Berättat av Puders Samuelsson född år 1841 (i Kullholmen)

60

Upptecknat av Olof Hasselof år 1928.

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

[Handwritten signature]

V. 8. 5.
nr. 1762

Uppgiften rör Kummarsfisket.

Jag var med på kummarsfiske första gången, när jag var elva år. Vi var två pojkar och en gammal gubbe. Till båtar begagnas en mest kängor, på senare tider också mycket norska surspår. Fisket börjar den 15 september, men innan dess har en frakttat tenorna ut på halvarna, så en skall ha dem nära och på rätt ut dem fort, så en kan få de bästa ställena. På matbandet hänger en in fisk till ågn. Alla norsks fisk begagnas. När en skall sätta tenorna, basen först ett lod och lodar seda på var åkarna eller upporna (åksorna) is. Så släpper en ut timman lite fram för uppen, och sedan lågas (töwas) den in till. För kummarna går alldeles rime under.

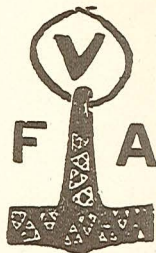
60

2.

När en skull dra humsorna för en vara
ute tidigt på morgon.

Humsorna läggs en i pumpas
(sömpas) det är fyrbenta lådor, som en
har borrat en massa hål i så kan skull
ha fört vatten jämt. Humsorna är
alltid stygga till att släpa, så en för
svarta klorna på dem, eller också sticka
dem i klon så en för därvar den senare,
som dras i hop klon. För brukade en
också tjuda (bjura) humsorna nere på
holmarna, där det fanns bra säug-
botten och rent vatten. Där födde de
sej själva. Den bästa maten en kunde
ge dem var kryssade krabbor (kräbas)
för kan vill gärna ha något hårt att
bita i.

Ibland fick en humsorna som bara
hade en klor. De kallades eubloingas (ög-
klöngas). Det kunde allt tänkas att en

V. F. F.
1762

3.

fick någon, som hade ^Wmitt bägge klossna.
 Den kallade vi goppa (göpa). Hammarna
 var smalare än hamorna, och hette pig-
 gar (piggar). Hamorna hette synna (ryna).
 Om hon hade stegen (stagna) ute på vadd
 en utryna (utryna). Var hon inne i
 hette det inryna (inryna).

Förr var det aldrig någon sorts
 mått på hammarna, utan en sålde alla
 en fisk. Var dom små så dubblade vi
 (döbla) dem, d. v. s. sålde två för en.
 Det var all' dåligt betalt må bo. En
 fick inte mer än en tre, och tre och femti
 hjoek. Det får de ju för ett klossna.

V. S. S.
 d. 1762.

Landskap: *Roslän*

Socken: *Kortanda (Gullkalm)*

Berättat av *Seder Svanström* född år *1841* (i *Gullkalm*)

63
Upptecknat av *Olof Carlén* år *1928*

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

S. S.
V. F. F.
nr. 1762

Uppgiften rör *Ortsoufrskot.*

Ortsoufrskot hedros icke av några in-
födda gullkalmar. Men här var en samflyt-
kat in från *Gjällbacka*. Han låg med
ulken (märken) och *tängen (tånga)* suvar
låg *nordläsna (nålbäna)* här på
berga och *tog östra*. Likaså *fröborna*
(sörbäna). De ingensu *fröborna* fick
de icke vara för där körde *bönderna*
bort dem. Men på *Ellösefjärden* låg de.

Landskap: Boluslan
Soken: Brunnåund
Berättat av Noak Olsson

64
Upptecknat av Olof Hasslöf år 1928

född år 1839 (i Brunnåund.)

Uppgiften rör

Storsjö-lagets organisation.

Det storbäckelag bestod vanligtvis av 10 man och en eller ett par slabbpojkar, som fick vara med för att lära sej och då hade en slabb på ett eller två bäckhundar. 8 man ägde båten. De kallades reare och hade 4 bäckhundar var, så hade de tillrämma 4 hundar, som hundskävar skötte. Det var två hundskävar (hundskävar) med. De hade var sin två hundar och fick dessutom sköta 2 rearehundar var.

När man var ute på resa hade laget med en slabb för någon ånka eller någon annan som behövde hjälp. Det var istället för fattighjälp på kommunen, för sådana fick man nästan aldrig.

V. 9. 9.
A. 1762

Landskap: Bohuslän

Socken: Grundaud

Berättat av Noak Olsson

65
Upptecknat av Olof Hasselöf år 1928.

född år 1839 (i Grundaud)

Uppgiften rör Storsjöbåtarna.

De första tre åren jag var med på storsjöfiske hade vi tre mastor på sjöbåten. Det var sprisegel på alla tre masterna. På klyverbommen var det klyves, men ingen flock. Det äktersta seglet var 4 alnar / 4 dukar, varje duk 1 aln bredt och 8 alnar högt. Storseglet var 9 alnar bredt och 14 alnar högt. Det främsta spriseglet, som vi kallade flock, var 10 alnar högt och 6 alnar bredt. I klyvern var det nog en 40-50 alnar duk. Vi hade inga tappsegel. Rålen var väl en 8-10 alnar i hålen, men den hade mycket stannuppl, så den blev lång på däck. Den främsta masten lå' vi ner på kvällen. Stormasten kunde också läggas ifall det blev svårt väder. Men mestan-

V. S. S.

nr. 1762

2.

66

masten stod ner igenom ett hål i däck
 så den fick stå där han stod. Det var
 väldigt besvärligt med den där förmasten,
 så den kasserade vi snart. Det var visst
 på 62 eller 63 tror jag. Samtidigt sätter vi
 storseglet på gaffel och så rejga vi upp med
 loppsegel på stormasten. På 60-talet var
 det en del, som ändrade moranseglet
 också till gaffelsegel.

Det var dåligt med spiken
 det första. Vi hade så'n där fyrsta
 (fjärta) som de kallat. Det var bara
 7 biten och gavs i en låda och så hängde
 en kittlarua upp över elden som brann i
 lådan. Det fanns ingen rökgång
 så hela ~~staketen~~ ^{staketen} blev så full med
 rök, så en fick lägga rej ner på däck-
 ken, om en skulle kunna begå rej där.
 Sedan fick en musak kabyska framme
 i näsan på båten och det blev ju myg-

V. F. F.
1762

Spisen

ket bättre. Men allra enklast blev de ja,
när en fick en liten jäspis.

Akter och plekta var storrums-
met (störromst) och akter och det var
aktors fiskerumsmet (ätors fiskeromsst)
Allra akteret var aktors stenkärran (ätors
stenkärran). Där satt en och styrde så
därför fick det ofta beta styra (styg) ockä.

Noak Olsson uppgav sig ha legat med
på Nordjän från 1859 till 1888. Luvan
han gick med på stornjäfiske hade
han legat med kalljebacken.

V. F. F.
1762

Landskap: Boluslän
Socken: Norralöv Grundeund
Berättat av Noak Olsson född år 1834 (i Grundeund)

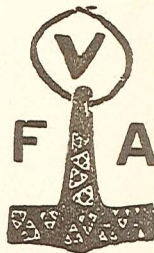
68
Upptecknat av Olof Hansén år 1928

Uppgiften rör Fisken.

Största antalet storsjälar på en gång
på Grundeund har varit 14.

Från mot augusti kom sjöbitarna
huru med backarna och sedan rejiltät-
let ut för döjefiske.

Kaljebackefisken har man inte
lagat nå mycket på på Grundeund. Det
har mest varit, nå det inte varit nå-
got sillefiske eller döjef.

19. 5. 3.
1762

Landskap:

Bohuslän

Socken:

Norlands Gullholmen

Upptecknat av

Olof Sandberg år 1928

Berättat av

Peder Samuelsson född år 1841 (i Gullholmen.)

Uppgiften rör

Fågels som iakttoes på storfisket.

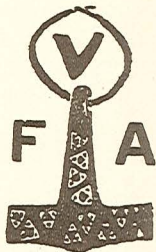
När en drog backerna och sprütte
fröken var det fågels i tusenvis om-
kring båten. Så fort en kasta ut säget
(sävst) var det slagsmål och det och
ett farligt skrik och ovären.

Mest var det mäsar (mävvar). De
var så äpna (äbna) så de kunde svälja
Dal och Värmland (so de kunde gäva på dal
a värmland). Doudpalkarna (dönzäckarna)
var så farna, så de satte sej på båten.
När det blev storm visade sjövalan
(sjövala) sej. Det är en liten svart fågel.
Hon håller sej nere i sjön, när det är
stillt. Det har hänt flera gånger, att en
fäst förskas med sådana soalar i sej.
Alkan (alka) syntes allt och i emellanåt

J.P.

V. S. S.
1762

V. 9. 9.
1762

Q.
70
Anvans är han så skygg (74). Han låg all-
tid på vattuet och simmade och flög
inte annat än om han någon gång
flyttade läge (flöts läjssmåt). Det är för
det, att han bär sina nuga under vingarna,
och om han då blir tvungen till att flyga,
så blir han av med dem, och då skriker
han på hemskt. Han följer alltid med vil-
ken.

Landskap: Palustan

Socken: Morlanda (Kullholmen)

Berättat av Knuter Lennström född år 1841 (i Kullholmen)

71
Upptecknat av Olof Hantel år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

Dr.

V. S. S.
1762

Uppgiften rör Karstorsjäfsken bekvällades.
När vi drog backerna satt en man på äring-
en eller lästängen (löståga) i styrbords sida
och högg in fisken med sin kläpp
(krap). Det är en bra stor krok, men utan
hulling eller hala (håla), som sitter på en
kläpp. Den som drog backerna stod längt
akter. När det så kom en fisk förde han
den fram till honom som satt på äringen
och så högg han in den och tog den loss
från kroken. Om fisken hade sväljt den,
fick han vända på kläppen. I den andra
ändan fanns det ett hak utskuret som
pressade till kroken, och med hjälp av det
hörde han så loss den. Om det var fint
väder, satt en man i styrbords sida
och spötte fisken. Var det storm, måste

Skriv endast på denna sida!

V. S. 99
1762

kan hjälpa till att ^{2.} se med och en man
fick både kugga in fisken och sprätta
den.

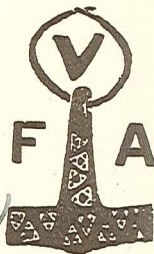
Den som sprätte, tog fisken i käkarna
och höll den med baksidan uppåt och skar
av strupan alldeles vid gällocken. Sedan sprät-
te han upp den därifrån och ned till
analöppningen eller sandborran (sånborra).
På såg han ut lever (liver) och kyrd (syd)
och kastade i fiskerummet (fisksromst)
tillsammans med fisken. Men saget/såst)
d. v. s. inriktet i övrigt slängde han i sjön.
Där var bums en massa fåglar, som var
benäma till att kugga i rejdet. En fick olika
sorters fisk på olika djup. Där det var rik-
tigt djupt, en kunde få en eller mer fåns
syppigor (syppigor), de är råde i fisken, och kum-
mel (kömmel), lubb (lubb) och (håkusa)
havskatt och knod (knod). På grundare
natten fick en långa (lång), tosk (tosk)

1782
1782

3. Källeghubba (kiälöfisk) ⁷³ socka (soka), grö-
sej (grösej), viltling (widen), rödspotta
(röspöta). När (när) som skrykaude var
som ledet. Det var en farlig plåga, för
han förstörde backarna, och så stack
kalla styggt, så det blev värkas och
slände en det. När han stök över
(stöp över), kunde en inte sätta backar-
na. Ibland hämnades en pä'n för han var
led. Då skar vi upp breda träpinnsor
satte i näsan på ^{en} led släpte honom. När
han då skulle dyka, så tog den breda pinna
emot, så han kunde inte komma ner.
En stor del av den sämre fisken tog en
kall äga. Knod, tanza, rödspotta var
jäft (jäft) äga, d. v. s. fiskade bra. Grö-
sej var stående (ståend) äga, d. v. s. satt
bra på. Men viltling var nädfadragu
(nädfadragu) När fiskrannet var fullt, gick en

V. 5. 5.
a. 1762

4. 74
 till borde (da börs) och lämpade (lämpa).
 Poeken kastades då akterst i båten, i stou-
 rummet (störromst). All annan fisk stu-
 vades i fiskbingarna. En la den med
 sidan upp och skaffade den (skäfoten).
 På varit lager fick la en ett par burkar
 (börkor) salt. En burka är en liten två-
 kytt.

Levon ästes upp i korgar och slags på
 levortunnor (levofänsor). Det kom ju all-
 tid en del vatten med, men det mesta
 av det ran ut genast ett litet hål,
 som en borande nose vid laggen
 (läga) på tunnan. För vattuet sjun-
 kör ju nos, när fettst (fèda) flyter upp.
 Kyden (syda) d. v. s. rönen saltades och
 sålde till norske.

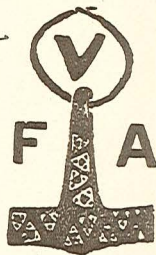
När en kam kom saterades för
 ken efter som han var märkt i olika
 högar. Sedan det var gjort delade redare

V. F. F.
nr. 1762

5 75
sin fisk. Det gick så till att man först lekades
(ligades) d. vs. man lade så många lika stora fiskar
intill varann, som det var karlar till ett
del. Så kastades då en fisk i vass och en
väg och ett nytt antal lekades och byttes.
Hade en mycket fisk, för en bost på ett skär
och bytte, annars gjorde det på båten. Fall-
människt slog sig två och två fiskare ihop för
att gemensamt skita sin fisk. Så snart den
var bytt för var och en kom till sin bygga
med den och kastade upp den där i en lag.
Så satte de upp ett par fläckebänkar / fläcksvängar
enrat bodaögen eller lade dem över kinnor.
Bänken var en tu alvar (tö ånar) lång och
en tre kvaster bred. Ibland hade en dubbel-
bänk så två kunde stå vidan. Nu tog frukt
kinnorsna plats vid fläckebänkarna och
fläckte fisken och tog ut summen / sätta,
det är det skinnat, som ligger utefter beent,
det bereddtes till klarskinn [se försk. uppteckn.]

75

V. 9. 9.
nr. 1762

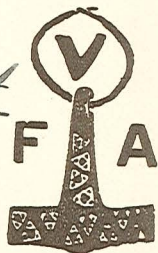
6. 76
Vår fisker var fläckt och rorskräpad slängde
de den bakom sig utför byggen. Under tiden
satt männen och skas hvar ena av fisker
na, så vida de var såpass klara ihvort,
så de kunde handlas med kvin. Det va
annars inte ovanligt att de satt hos någon
av de många krögarna, och lät framtinnasna
ett samna skäta om fisker. När de togat vid
byggen och blött sig länge nog på Karlana
kläppar och drog upp den till framtinnasna,
som trättade den och lake den i stack
i sjöboden för att rinna av. På snart den lake
vatten runt sig (västräns sa) saltades
den i kas. Det skulle vara så mycket salt
mellan varje lager av fisk, att en inte
skulle kunna se en enda fisk av fisker.
Torsten saltades för sej, längan för sej och hälle-
fisker för sej. Råsten som kallades skräpfisk
(skräbfisk) saltades för sej. Torsten skulle
ligga minst tre veckor i salt, men längan

V. F. F.
1762

7. 77
 var klar på åtta dagar. Så fort de kunde komma
 för krolarna ut på nytt frösk, och framburarna
 na fick klara av allting hemma. Det dröjde
 inte länge förr än de lastade en massa skap-
 frök, länga och källfrök i en liten båt och for
 in genom sundet och bytte till väg ved, snör,
 ägg och potatis i stället. I bland for de också in
 till Uddevalla kaj och lada vagn och sålde

När torsken legat i salt en tre
 veckors tid, var det lätt att ta upp den och lägga den
 i stabbe (stabs) på sjöbodgolvet. Så snart den var
 rit av vagnbåken, lastades den i båt och fraktades
 till någon kolme, där det fanns släta berg. Det var
 alltid kappöpning efter de bästa torkflekarna,
 och den som först var färdig så så han (pökan)
 gav han sig i väg. Den hagen torsken skulle
 torkas fick det vara soligt, men inte för
 mycket, för då blev fröken solstekt. Men
 var det ingen sol, blev den inte riktig
 (vinnat), och det var inte heller bra.

77

V. F. F.
nr. 1762

8. 78
Det behövde också vara ordentligt med vud
för att fisken skulle bli riktigt vut och
vacker. Var det för stillt, blev han saltstekt
(söstekt) och så snart den blev lötet gam-
lära, blev den då multen (möltn) d. v. s.
den såg ut som om den varit kökad.
Den fick ligga ungefär en dag på torken.
Först lades den med fiskridan upp sedan
vändes den emellanåt. Var berget för varmt,
kunde den inte läggas där. Den måste han-
teras mycket varsamt. Det var ett rätt
styft arbete för kvinnorna att torka fisk,
och barnen måste också hjälpa till. När
fisken var väl genuttor, var kabeljan
färdig och fraktades omedelbart till den
jakt som skulle till marknads/bo mättes
Var det inte vid den tiden, att det skunda-
de till marknad, fraktades kabeljan hem
till sjöboden och lades i stabbe med
pressenings under och över. Det fick

9. 79
inte komma drag till den för då blev den
fårstörd. Om det var efterfrågan (spåra)
efter kabelja för de utill höstbar och
sökta på sålt, annars väntade de
till Lössmässan.

När det skeddade till Lössmässan,
slog gummorna sig ihop en mis, tio
stycken, allteftersom de hade frukt, och
leyde sig någon, som hade en jakt
att fara till marknan med dem. Han tog
för det mesta gents öre skeppund för
att han for. Det var av så där en
åtta dar före Lössmässedan. Det var en
fartig öronbåla (örsbåla) d. v. s. oväsen
för Karlén, när han fick alla dessa frun-
nummern och en hel massa nugas ombord.
De fick ligga i plikten (plökt) och lastbun-
net och var de kunde.

V. 5. 5.
a. 1762

Landskap: Balustlän

Socken: Korlunda (Kullhalm)

Berättat av Anders Samuelson född år 1841 (i Kullhalm.)

Upptecknat av Olof Hallén år 1928

VÄSTSVENSKA
FOLKMINNES
ARKIVET

Dr.

V. 9. 5.

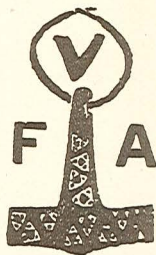
nr. 1762

Uppgiften rör Dörjefisket

När en kanu hem från storjefisket (storjefisket) vid midraumkastiden, brukade en lägga upp med det och stället se sig ut till dörjet (dörjet). På den tiden en gick på det med sjöbåtarna (sjöbåtarna), var en samme laget på dörjet som på storjefisket. Var och en fick själv se sig ut med en åbba, via dörjet, för när bitkajen (bitkajen) kom, så tog man stycket med sig, och då fick en ha något i reserve. Vi hade tre dörjestänger på var sida båten, och det stod en man vid var stång och passade dörjerna. De två främsta stängerna kallades bogstänger (bøgstänger), och då var två dörjer (dörjer) på var. Stängerna midelkopps

Skriv endast på denna sida!

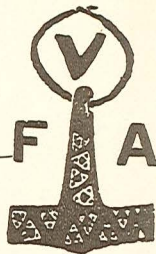

V. 9. 9.
a. 1762

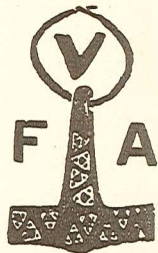
2. 81
kallade vi storslänges (stößfjör), och där
var tre döjjer på var. De akters släng
erna hette lärslänges (lästfjör), och de
hade två döjjer var. Sedan hade vi fyra
döjjer akter på läringa (läroga), som
vi kallade lärddöjjer (lädfjör). Det var
två på var sida, och en man i var sida till
att sköta dem. För att inte döjjererna skulle
trassla ihop sej, fick en två olika tyngd
på blyvänkerna. De tyngsta satt framme
och de lättaste akter, och de, som satt
invidast på slängerna, var tyngre än de
yttre. När en var lärde, satte en bä-
den på rodret (säte bädn på rof) d. v. s.
satte fast rodret, och så fick var och
en sköta sina döjjer. De tre, som inga
döjjer hade, fick ha hand om mak-
rillen. Det var en gånare (gånars)
och två fläckare (fläckars). Arbetet
började i dagningen (dägnaga). Då tag

makrullen bäst.

På dörjet hade en alltid tämmen-
ligt bra ordning med maten. En fick ju
pressa på efter namn stummen eller niä
na kam (suäna). Men annars var det all-
tid så gott i salomonuskära kakade. Se-
nare, när en låg på dörjet med kutt-
rorria, var det alltid älla man och en
kockspajt, och då var det han som
fick kaka. Den som hade sista vak-
ten på natten, skulle ha kaffet för-
digt när han pussade. Innan man då
höryade, drack man kaffe och åt smörgår. Sedan
vardet arbete tills älla tiden, då det va
morrnkaffe med bröd och smör och vi. Om
en då hade, så brukade en gärna sli rädda
ett ägg och ha i kappen i stället för kaffe-
grädda. Fram vid tio tiden var det
frukost och då brukade en ofta få i bakt
makrell. Klockan ett ungefär var det

V. F. F.
1762
A. C.

V. S. S.
1762

4. 83
potatistid (potätsti). Då fick en mak-
rollesoppa eller kåtsoppa eller örter
och flörk. Makrollesoppa (makrolsöpa)
kåkades så att makrollen kacktes för sej med
litek samling i spadet. Sedan fick var och
en skala sina potatos och lägga upp i
sin soppa. Kåtsoppa (södsöpa) va kåtb
och potatis kackta tillsammans med litek
samling. Kloken fyra var det eftermidd-
dagskaffe. Sedan när en frök gäst ifrån
sej arbetet näjon gång fram på källan,
var det kvällsmat (kvällsmat), stekt
makroll och kalla potatis, om det var
någon över sen midda.

Förtygästen delades så att båten
fick tredjedelen i det hela. Posten del-
des i lika lottar till alla man, utom ban-
sou var kock. Han hade $\frac{1}{2}$ lott, och om
han varit hjälpt att hjälpa till med fröket
också fick han $\frac{3}{4}$ lott.

83